

laag mere Stof til det alt Bestaaende. Det er den almindelige Erfaring, at Skole-reformatorer have nye Sag i Baghaanden. Ad den Vej mener jeg ikke, vi bør gaa frem, vi bør ikke ubvide, men begrænde os, naar vi ville til en virkelig Reform. Jeg tror for Resten, at jeg meget let vil kunne blive enig med det ærede Medlem for Aarhus om den almindelige Retning, i hvilken Undervisningsreformen skulde gaa. Jeg har ved at gjennemlæse hans Udtalelser i disse Dage og ved at erindre mig, hvad han har tidligere udtalt, faaet det Indtryk, at hans Udgangspunkt, hans almindelige Synsmaade, er ganske fortræffelig; men noget Andet er det, naar han vil give en Skildring af de bestaaende Forhold, som ikke er rigtig. Det har jeg tilladt mig at gjøre Indsigelse imod. Jeg smener nemlig, at naar man ønsker et Forhold omdannet, er det den første Betingelse, at man gjør sig klart, hvorledes den bestaaende Tilstand er. Jeg ser ikke, at vi her i Folkethinget have nogen Interesse af at give en Karrikaturtegnning af Universitetsforholdene og derved vække berettiget Uvillie paa de Steder. Jeg kan ikke indse, at vi vinde nogen Være derved, og jeg kan ikke indse, at vi gavne nogen Sag derved. Jeg tror, at vi staa os bedst ved ikke at male Tilstanden med mørkere Farver, end den fortjener. Men jeg kan ikke nægte, at det forekommer mig, at man har været noget tilbøielig dertil fra visse Sider her i Salen. Det er selvfølgelig overmaade nemt, naar man taler til en Forsamling, hvis fleste Medlemmer ikke have Forudsætninger for at danne sig en begrundet personlig Mening om de paagjældende Forhold, at male med de stærkeste Farver. Man siger jo, at der er Noget derti, at Menneffene i Reglen ere tilbøielige til at tro det Værste; men jeg ser ikke, at det er videre heldigt at gaa frem paa den Maade. Hvis vi tænke os det Omvendte, at en bondedyndig Mand stod overfor en Forsamling Universitetsdannede, og han for at give et Billede af, hvorledes Bønderne ere her i Landet, vilde fortælle, at det var en meget slet Race, at den havde saa mange uheldige Egenstaber, at de f. Ex. vare Svin o. s. v. o. s. v., da indser jeg ikke, at Manden derved vilde gjøre sig fortjent til Bisfald. Men det Samme gjælder, naar Talen er om Universitetsforholdene, og man taler til en Forsamling, der tæller mange Landboere. Saa siger jeg: Vi staa os bedst ved at holde os til de virkelige Forhold og ikke gjøre Tilstanden sortere, end den er; den kan være mangelfuld nok alligevel. Altsaa dette mener jeg er det Vigtigste og den første Betingelse, naar Talen er om Universitetet. Hvorledes er

Tilstanden? De kolossale Overdrivelser, som her ere komne frem, hvad gavne de Andet end til at vedligeholde urigtige Forestillinger? Man fremmer sandelig ingen Reformer ad den Vej. For at fremhæve et Par Exempler paa de kolossale Overdrivelser, som ere komne frem under denne Diskussion, skal jeg særlig nævne, hvad der blev udtalt af det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgkreds (Brandes). Om dette ærede Medlem er man jo tilbøielig til at forudsætte, at naar han med megen Sikkerhed udtaler sig om en Sag, kan man stole paa det, om trent som om det var Videnstaf. Det ærede Medlem siger, at ved Universitetet, især ved det juridiske Fakultet, lærer man kun Dogmer og kommer netop ikke ind paa en Diskussion om selve Tingene (Modsigelse). Det var efter Tidsanden det juridiske Fakultet, der blev nævnt sammen med det theologiske. Jeg vil tillade mig at spørge det ærede Medlem, hvorpaa han vil bygge en saadan Paaastand? Den er jo fuldstændig stridende med Virkeligheden. Jeg kender godt dette Stikford om at lære Dogmer, men jeg paaastaa, at det er fuldstændig uhjemlet. Naar man kun med Sikkerhed udtaler noget Saadant, er der imidlertid altid Afskillige, der mene, at det maa være rigtigt; men det er ikke rigtigt derfor. Det er for mig kun et nyt Vidnesbyrd om, at det ærede Medlem har en sjælden Courage til at fremsætte Meninger og Paaastande, som ere fuldstændig stridende mod Virkeligheden. Thi hvad man end kan indvende mod det juridiske Fakultet for Tiden, vil jeg paaastaa, at dette, at man kun lærer Dogmer der, og at man skal sværge til visse Lærdomme, er Noget, som intetsteds har hjemme. Jeg kunde let fremsføre Beviser paa, hvad jeg her siger, bestemte Tilfælde, som have meget mere Beviskraft end disse Paaastande helt hen i Taagen, som Intet sige, Paaastande af samme Art. Men naar det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgkreds, Sp. 1884, siger: „Jeg tror virkelig, at her til Lands vilde en Mand, der udtalte sig frit om Religionen, meget hurtigt blive straffet for Blasfemi og meget godt til Svende og Sidst kunne komme i Tugthuset derfor“. Jeg vil appellere til alle ærede Medlemmer her i Salen og spørge, om Noget af dem vil underskrive en saadan Udtalelse. (Bjørn-bak: Ja!) Der er altsaa et enkelt Medlem til, der har en mærkbar Opmattelse af Forholdene her til Lands. Men jeg spørger: Har det ærede Medlem, der fremkom med slige Paaastande, noget Bevis derfor? Har han selv prøvet et Martyrium i saa Henseende, eller kender han Andre, som have maattet prøve et Martyrium for Ytringer,